

Критерії вибору стратегії розвитку підприємств житлово-комунального господарства

Т. М. БУРМАКА

Харківська національна академія міського господарства

Важливість стратегічного розвитку підприємств житлово-комунального господарства для сучасної економіки України переоцінити неможливо. Адже комунальна інфраструктура безпосередньо впливає на якість життя населення, ефективність діяльності підприємців і є важливою складовою бізнес-клімату сучасного міста.

Актуальність обґрунтованого вибору стратегій розвитку підприємств зумовлює постійну увагу дослідників до різних аспектів даного питання, однак незважаючи на значну кількість робіт, визначення критеріїв вибору стратегії розвитку потребує подальшого вдосконалення.

Вибір стратегії зазвичай здійснюється на основі аналізу ключових чинників, які характеризують стан підприємства. При цьому стратегічний вибір має ґрунтуватися на аналізі можливих альтернатив дій, що відповідають певним критеріям. Отже на першому етапі необхідно визначити критерії, яким має задовольняти обраний напрямок дій підприємства житлово-комунального господарства (табл. 1). На другому етапі здійснюється декомпозиція поставленої задачі в домінуючу ієрархію у вигляді ієрархічної моделі вибору стратегічного напрямку дій підприємства.

Множина альтернативних стратегій розвитку підприємств житлово-комунального господарства може бути представлена наступними елементами: A_1 – розширення ринку комунальних послуг; A_2 – скорочення виробничих витрат; A_3 – орієнтація на повне використання виробничого потенціалу з урахуванням його постійного вдосконалення (модернізації, технічного переоснащення, реконструкції тощо); A_4 – орієнтація на суттєві зміни технології; A_5 – розвиток альтернативних напрямів діяльності; A_6 – якісне задоволення попиту споживачів.

Таблиця 1 – Критерії вибору альтернативи розвитку підприємства

№	Критерій	Перевага при парному порівнянні
1	Спрямованість на довго строкову перспективу (K_1)	Перевага віддається альтернативі, що відповідає стратегічним цілям підприємства
2	Вплив на зовнішнє середовище (K_2)	Перевага віддається альтернативі, внутрішні механізми якої спрямовані на проведення активної політики в зовнішньому середовищі
3	Необхідність залучення додаткових стратегічних ресурсів (K_3)	Перевага віддається альтернативі, яка може бути максимально забезпечена наявними стратегічними ресурсами
4	Ризик невиконання	Перевага віддається альтернативі з прийнят

	стратегії (K ₄)	ним ризиком виконання поставлених цілей
5	Зміна стану підприємства в кращу сторону (K ₅)	Перевага віддається альтернативі, що приведе до максимально позитивних результатів
6	Відповідність очікуванням керівництва (K ₆)	Перевага віддається альтернативі, яка максимально узгоджує інтереси керівництва
7	Неприйняття змін персоналом (K ₇)	Перевага віддається альтернативі, яка позитивно сприймається персоналом
8	Швидкість реалізації (K ₈)	Перевага віддається альтернативі для розробки і реалізації якої необхідний мінімальний час
9	Гнучкість до змін у зовнішньому середовищі (K ₉)	Перевага віддається альтернативі, яка може бути скоригована в залежності від зміни ситуації без повної переорієнтації дій

Таким чином, запропонований комплекс критеріїв вибору стратегії розвитку підприємства шляхом застосування методу аналізу ієрархій та матриці попарних порівнянь дозволяє здійснити обґрунтований вибір оптимальної стратегії розвитку підприємства житлово-комунального господарства в умовах багатокритеріальності.